

Nar, forbi Priisforholdene ikke ere gode. Troer det ærede Medlem ikke, at naar vi i Nar lode Sagen ligge og optog den igjen om 3, 4 à 5 Nar, naar Priiserne vare meget lave, vilde der fremstaae et Medlem, som sagde: Det er en upassende Tid at fremkomme med denne Lov paa, thi i dette Dieblik ville Godseierne jo blive aldeles prellede, Bønderne ville jo gribe til at kjøbe deres Gaarde og faae dem for en Skik. Naar Priiserne derimod stige høit, saa vil vel ikke den samme Mand, men et Medlem fra den samme Side, thi det er fra een Side, Indsigelserne komme, staae op og sige: det er dog Synd mod Bønderne at lade denne Lov komme frem paa en Tid, hvør den dog ikke kan benyttes af dem; tænk, om de med saa høie Priiser lode sig friste til at gaae ind paa at kjøbe, saa vilde jo En og Hveranden af dem om saa Nar være fallit. Nei, den nuværende Tid er i den Henseende saa god som enhver anden med Hensyn til denne Lov, der ikke indeholder nogen Tidbestemmelse om, naar det eller det skal være gjennemført. En Forandring af Forholdet mellem Bønderne og Godseierne er meget presferende, fordi den patriarkalske Tilstand som en Følge af den hele Bevægelse er mere og mere forsvundet og paa de fleste Steder aldeles ophørt. Det ærede Medlem, som paa-beraapte sig de Tanker, de ældre Fæstere have havt, dengang de fæstede, at deres Børn kunde, naar de ikke vare aldeles uduelige dertil, faae Stederne efter dem for en jevn taalelig Priis, maa lægge Mærke til, at denne Idee har man sat tilside, og efterat man har gjort det, siger man: ved Fastsettelsen af, hvad Fæsternes ved deres Contract have forpligtet sig til, er man ikke gaaet ud fra den Forudsætning, at de skulde kunne faae Gaarden til Eiendom. Det Eine og det Andet er sat tilside, just forbi begge disse 2 Ting paa Grund af Tidsforholdene maatte sættes tilside. Netop derfor har Regjeringen — nei Regjeringen har ikke gjort Noget, undtagen at den har nedsat en Commission, som ikke har givet det allermindste Udbytte — men netop derfor har man trængt paa for at faae en Lov, som kunde dele Godseierne og Fæsternes imellem. Lad os huffe paa, at vi, for dog paa en nogenlunde

taalelig Maade at kunne vinde igjennem den ulykkelige Tilstand, vi ere komne i, her i dette Ting have havt liggende et Forslag til Forbedring af Fæsteloven med Hensyn til et eneste lille Punkt, saaledes nemlig, at en Kone, der af mange Grunde trængte til en Mand, skulde for en taalelig Priis sættes istand til at gifte sig. Dette Forslag satte man tilside og sagde: det behøves ikke nu; vi ere jo nu ligeved at komme ind paa en Afsløsning af det hele Forhold, hvorfor skulle vi da ordne dette ene Punkt? Det skal man huffe paa, og deri ligger Nødvendigheden af at bringe Loven frem enten i denne eller i en anden Skikkelse. Det ærede Medlem nævnte, og det meget ofte, Overeenskomster; men var det da ikke et Slags Overeenskomst, da et Medlem, som i mange Henseender betragter Sagen ligesom den ærede Rigsdagsmand, foreslog en Afstundelse, jeg troer i Form af en Dagsorden — jeg huffer det ikke saa noie, men meget intertsigende blev det, det er ganske vist. Dette Forslag kom frem her, det indeholdt mange Bestemmelser, som blandt Andre jeg for mit Vedkommende ikke var fornoiet med, men jeg gif ind derpaa, fordi jeg troede at see, at man virkelig havde istand at komme til Noget af det, man havde kaldt en Overeenskomst — og hvad kom man til? Blot til at vinde et Nar mere, slet ikke Andet. Man har vundet 2 Nar mere, ja maaftæe 3 — jeg kan ikke huffe det saa noie, da det allerede ligger noget tilbage. Det Nar, vi nu ere i, vil man nu vinde i Anledning af de dyre Tider og de vanskelige Omsætningsforhold, men jeg troer ikke, der i alle disse Betragtninger er en eneste Grund til ikke at antage Loven. Jeg kan meget godt forstaae, at der er Medlemmer, som sige: jeg vil i dette Dieblik stemme imod Lovens Fremme, uanset dens Beskaffenhed, thi vi kunne ikke sætte den igjennem, og naar vi ikke have Haab derom, vil jeg ikke blive ved at stemme for den; men den Betragtning troer jeg ikke kan gjøres gjældende af dem, der for ramme Alvor troe at kunne bringe Noget tilveie ad Overeenskomstens Vet. Der er egentlig kun een Overeenskomst, som kan bringe til et praktisk Resultat, det er en Overeenskomst mellem dem, der ere Jorddrotter, der have Fæstegods,